

22676
ART CATALÀ CONTEMPORANI
1998-99
Professora : TERESA CAMPS

ART CATALA CONTEMPORANI

0. Algunes precisions conceptuals sobre la història de l'art català dels segles XIX i XX. Descripció, interpretació, valoració. L'estudi de l'art català a través d'una successió d'estils: facilitats i dificultats del mètode.

SEGLE XIX

1. La tradició neoclàssica. L'acamedicisme a Catalunya. Damià Campeny, la presència de l'escultura canovista. Arquitectura: Francesc Vila, Josep Buxareu i els Porxos d'en Xifré. Pintura: Josep Flaugier, Vicent López.
2. El Romanticisme a Catalunya. La Renaixença. Els "natzarens": Pau Milà, Claudi Lorenzale, Pelegrí Clavé. El paisatgisme com a forma de coneixement del país. Lluís Rigalt. La protecció del patrimoni.
3. El Realisme. La reacció antiromàntica. Ramón Martí i Alsina. Simó Gómez. L'Escola d'Olot. Joaquim Vayreda. Josep Berga. La litografia i les il.lustracions: nous canals d'expressió plàstica. Francesc-Xavier Parcerisa. La pintura d'Història. La singularitat de l'obra de Marià Fortuny.
4. Arquitectura i Urbanisme. La modernització de Barcelona: el Pla Cerdà. El medievalisme arquitectònic i la Renaixença. Elies Rogent. Edificacions per a la indústria. Les colònies fabrils. El pensament utòpic. Edificacions per a l'habitatge. La modernització urbanística a Catalunya.
5. El fenomen modernista. El Modernisme com a corrent internacional: Modern Style/Art Nouveau/ Jugendstil/ Liberty/ Sezession. El primer Modernisme com a fenomen literari i ideològic. La revista "L'Avenç". Esteticisme, decadentisme, neomedievalisme.
6. L'arquitectura modernista. L'ús sistemàtic de nous materials. Síntesi de la tradició. Lluís Domènech i Muntaner. Josep Puig i Cadafalch. La singularitat de l'obra d'Antoni Gaudí. La irradiació dels models d'arquitectura modernista a Catalunya.
7. La pintura, entre la tradició i la modernitat. Modest Urgell. Lluís Graner. Eliseu Meifrèn. L'Impressionisme a través dels modernistes. Ramon Casas. Santiago Rusiñol. El Simbolisme. Josep M. Tamburini. Alexandre de Riquer. Els cenacles modernistes. Els "Quatre Gats". Pablo Picasso.
8. L'escultura després de Campeny. Els germans Vallmitjana. Els germans Llimona. L'escultura monumental. Les arts decoratives i industrials. L'interiorisme. Ferro. Vidre. Mobiliari. Ceràmica.

SEGLE XX

9. El Noucentisme. El Noucentisme com a estratègia cultural del Regionalisme catalanista. Prat de la Riba i La Mancomunitat. Eugeni d'Ors i la Nova Catalunya. El "Glosari" a "La Veu de Catalunya". Programa teòric del Noucentisme: Intervencionisme, Imperialisme, Arbitrarietat, Classicisme. El Noucentisme: un estil o una voluntat d'estil? Les arts i els oficis. Joaquim Folch i Torres. L'Escola Superior de Bells Oficis. La presumpta arquitectura noucentista.

10. La pintura catalana a finals del segle XIX i començaments del segle XX. La singularitat de l'obra d'Isidre Nonell i de Joaquim Mir. Entre l'Impressionisme i el cezannisme. Del classicisme als primers influxos de l'Avantguarda. Aproximació a una pintura noucentista. Joaquim Torres-García. Joaquim Sunyer. Xavier Nogués. Josep Obiols. Feliu Elias.

11. L'escultura catalana del segle XX (1). El classicisme com a paradigma. Josep Clarà. Enric Casanovas. Fidel Aguilar. Pau Gargallo. El cas d'Ismael Smith.

12. El fenomen avantguardista a Catalunya. Les revistes. Els manifestos. Les conferències. Noucentisme i Avantguarda: coincidències i divergències. Avantguarda i modernitat.

13. La irradiació a Catalunya de les primeres Avantguardes (1): el Cubisme. El galerista Josep Dalmau, introductor de les avantguardes pictòriques. El calligrama: la poesia tributària de les arts plàstiques. Josep M. Junoy.

14. La irradiació a Catalunya de les primeres Avantguardes (2): el Futurisme. El cas de Gabriel Alomar. Joan Salvat-Papaseit, nexe d'unió entre dues opcions pictòriques: el Vibracionisme i el Plasticisme. Rafael Barradas. Joaquim Torres-García. Barcelona, refugi d'artistes durant la Primera Guerra Mundial. Francis Picabia i la revista "391". Serge Charchoune.

15. L'art català a París (1). Joan Miró. Joan Miró com a paradigma de la modernitat.

16. La irradiació a Catalunya de les primeres Avantguardes: el Surrealisme. El Grup de "L'Amic de les Arts". "Hèlix". El número 31 de "L'Amic de les Arts". J.V. Foix. La crítica d'art a Catalunya. Rafael Benet. Feliu Elias. Sebastià Gasch.

17. L'art català a París (2). Salvador Dalí. Els altres avantguardistes: Angel Planells, Joan Sandalinas, Joan Massanet. La persistència dels models del passat: impressionistes i fauvistes. Les desinències decorativistes. Jaume Mercadé. Ramon Rogent. Emili

Grau-Sala. Hermen Anglada Camarasa.

18. L'escultura catalana del segle XX (2). Nous procediments escultòrics. Pau Gargallo. Juli González.

19. L'ADLAN i la difusió de l'art d'Avantguarda durant els anys trenta. L'arquitectura funcionalista a Catalunya. El G.A.T.E.P.A.C. Josep Lluís Sert. Josep Torres Clavé. La permanència dels models artístics normatius.

20. La Guerra Civil i el primer Franquisme: l'art com a instrument ideològic. El cartellisme. La pintura social i la pintura revolucionària. La negació estètica de la postguerra. La "Academia Breve de Crítica de Arte" i els "Salon de los once".

21. La "segona Avantguarda". Noves lectures del Surrealisme. El grup "Dau al Set". Joan Brossa. Antoni Tàpies. Joan Ponç. Modest Cuixart. Joan Josep Tharrats. Josep M. de Sucre, el contacte amb el passat. El retorn del racionalisme arquitectònic. El grup R.

22. De la figuració surrealista als primers brots de l'abstracció. L'Informalisme. Antoni Tàpies. La generació del mig. Josep Guinovart. Albert Ràfols-Casamada. Joan Hernández Pijuan. L'escultura no figurativa. Moisès Villèlia.

23. La incidència dels corrents internacionals a Catalunya. La resposta conceptual. La ideologització de la pràctica artística.

B I B L I O G R A F I A   G E N E R A L

SEGLE XIX

CIRICI, Alexandre, El arte modernista catalán, Ed. Aymà, Barcelona, 1951.

FONTBONA, Francesc, "Del Neoclassicisme a la restauració, 1808-1888", Història de l'Art Català, volum VI, Edicions 62, Barcelona, 1983.

FONTBONA, Francesc, La crisi del Modernisme artístic, Ed. Curial, Barcelona, 1975.

FONTBONA, Francesc, "L'època del Modernisme, 1888-1905", Història de l'Art Català, volum VII, Edicions 62, Barcelona, 1985.

JARDI, Enric, Les arts plàstiques a Catalunya en el segle XIX, Ed. Moll, Palma de Mallorca, 1973

RAFOLS, J.F., El arte romántico en España, Ed. Juventud, Barcelona, 1954.

SEGLE XX

BILBENY, Norbert, Eugenio d'Ors i la ideología del Noucentisme, Edicions de la Magrana, Barcelona, 1988.

BRIHUEGA, Jaime, Las vanguardias artísticas en España, 1909-1936, Ed. Istmo, Madrid, 1981.

Catàleg de l'exposició Avantguardes a Catalunya, 1906-1939, Fundació Caixa de Catalunya, Barcelona, 1992.

Catàleg exposició "Idees i actituds. Entorn de l'art conceptual a Catalunya, 1964-1980", Generalitat de Catalunya, 1992.

Catàleg exposició "L'Informalisme a Catalunya", Generalitat de Catalunya, 1990.

CIRICI, Alexandre, L'art català contemporani, Ed. 62, Barcelona, 1970.

CIRLOT, Juan-Eduardo, Pintura catalana contemporánea, Ediciones Omega, Barcelona, 1961.

CIRLOT, Lourdes, El grupo "Dau al Set", Cátedra, Madrid, 1986.

CIRLOT, Lourdes, La pintura informal en Cataluña, 1951-1970, Anthropos, Barcelona, 1983.

DIVERSOS AUTORS, El Noucentisme, Publicacions de l'Abadia de Montserrat, Barcelona, 1987. (Textos de Jordi Castellanos, Jordi Casassas, Josep Murgades, Ignasi Solà-Morales, Narcís Comadira i Mireia Freixa, entre d'altres.)

JULIAN, Immaculada, Les avantguardes pictòriques a Catalunya al segle XX, Els llibres de la frontera, Barcelona, 1986.

MIRALLES, Francesc, "L'època del Noucentisme (1906-1917)", Història de l'Art Català, volum VII, Edicions 62, Barcelona, 1985.

MIRALLES, Francesc, "L'època de les avantguardes, 1917-1970", Història de l'Art Català, volum VIII, Edicions 62, Barcelona, 1983.

MOLAS, Joaquim, La literatura catalana d'Avantguarda, 1916-1938, Antoni Bosch editor, Barcelona, 1983.

RIQUER, Martí de; COMAS, Antoni; MOLAS, Joaquim, Història de la literatura catalana, volum 9, Ed. Ariel, Barcelona, 1987.